

Частична предварителна оценка на въздействието

Институция:

Министерство на образованието и науката

Нормативен акт: Проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Наредбата за приобщаващото образование

Не е включен в законодателна/оперативна програма на Министерския съвет

Включен е в законодателната/оперативната програма на Министерския съвет за:

Лице за контакт:

Грета Ганчева - директор на дирекция „Приобщаващо образование“ в Министерството на образованието и науката

Телефон и ел. поща:

тел.: 02 9217 437

e-mail: g.gancheva@mon.bg

1. Проблем/проблеми за решаване:

1.1. Кратко опишете проблема/проблемите и причините за неговото/тяхното възникване. По възможност посочете числови стойности.

Проблем: „Необходимост от промени в нормативната уредба за приобщаващо образование, свързани с разширяване на възможностите за осигуряване на специализирана подкрепяща среда за деца и ученици с комуникативни нарушения, както и с гарантиране на конкурентна равнопоставеност при използването на тестове за психологическа оценка“

Равен достъп до качествено образование и приобщаване на всяко дете и на всеки ученик – това е един от принципите, заложи в Закона за предучилищното и училищното образование (чл. 3, ал. 2). Гарантирането на равен достъп до образование на всички деца и ученици, както и подобряването на достъпността, качеството и възможностите за обучение, са сред основните цели на политиката, провеждана от Министерството на образованието и науката (МОН) в областта на предучилищното и училищното образование.

С Наредбата за приобщаващото образование, приета през 2017 г., се уреждат обществените отношения, свързани с осигуряване на приобщаващото образование на децата и учениците в системата на предучилищното и училищното образование, както и дейността на институциите в тази система за предоставяне на подкрепа за личностно развитие. Съгласно чл. 102 от подзаконовия нормативен акт институциите в системата на предучилищното и училищното образование предоставят условия за равен достъп до образование за децата и учениците и чрез осигуряване на достъпна архитектурна и физическа среда, достъпност на информацията и комуникацията, достъп до учебните програми и учебното съдържание, разумни улеснения, технически средства, специализирано оборудване и специализирана подкрепяща среда, дидактически материали, методики и специалисти.

Понастоящем в Наредбата за приобщаващото образование липсва конкретика относно регламентацията, свързана с осигуряването при необходимост на технически средства и софтуери, подпомагащи обучението на деца и ученици със специфични нарушения на способността за учене – с дислексия, дисграфия и дискалкулия, както и технически средства и софтуери за допълваща и алтернативна комуникация (ДАК). Именно това поражда текущия проблем, за който е важно да се намери решение, за да може образователната система да подсили всички необходими условия за пълноценното развитие на всички деца и ученици.

Дислексията е специфично нарушение на способността за учене, в резултат на което за някои ученици е трудно да се научат да четат и да пишат, въпреки че имат достъп до качествено образование. Дислексията се характеризира с когнитивни затруднения в следните области: фонологична обработка, работна памет и скорост на извличане на информация от дългосрочната памет. Дислексията засяга около 10% от населението, като затрудненията, които хората изпитват в резултат на това нарушение, се различават по своята интензивност. Често поради усилията, които полагат в процеса на обучение, децата са подложени на по-голям стрес, което води до състояние на тревожност.

В Международната класификация на болестите (МКБ-10) дислексията (Специфично разстройство на четенето) е включена в рубрика F81 – „Специфични разстройства на училищните умения“. Това са група разстройства, които не са причинени от неадекватно обучение в училище, както и не са резултат от умствено изоставане, не се дължат на мозъчна травма или прекарано мозъчно заболяване. Наред с дислексията в рубрика F81 са включени още Специфично разстройство на правописа (дисграфия) и Специфично разстройство на аритметичните умения (дискалкулия). Дислексията може да съществува съвместно с други нарушения като дисграфия, дискалкулия, диспраксия, хиперактивност с дефицит на вниманието.

В този смисъл ще бъде от голяма полза осигуряването на технологии за преобразуване на текст в реч или така наречените четци, както и софтуер, който чете текста на глас, като по този начин ще се улесни разбирането на писмени материали като учебници, училищни помагала и други от ученици с дислексия чрез функцията за четене на глас.

В България живеят над 100 000 деца и възрастни, които имат затруднения в комуникацията. Това са деца и възрастни с вродени състояния като детска церебрална парализа, аутизъм, интелектуални затруднения. С помощта на технологиите, обобщени под името допълваща и алтернативна комуникация (ДАК), може да се помогне на много деца и ученици, които имат затруднения в общуването. ДАК е съвкупност от нискотехнологични и високотехнологични средства, които подобряват и увеличават комуникативните умения на хората, затрудняващи се да използват устен и писмен език. ДАК се използва и от деца и възрастни с придобити състояния вследствие на амиотрофична латерална склероза, мозъчни увреди, афазия. Около 70 000 деца в България имат нужда от средства за допълваща и алтернативна комуникация. От тях между 5600 и 7000 имат нужда от високотехнологични средства за ДАК.

ДАК са методи за комуникация, които допълват или заместват говора или писмената реч. Те представляват технологични и иновативни средства, които заместват речта и подпомагат общуването, участието и ученето на невербални деца в детската градина и училището. В зависимост от нуждите на децата и учениците, тези средства могат да бъдат ниско, средно или високо технологични, както и средства за достъп, като софтуер за контрол с поглед например.

Наличието на ДАК има определящо значение в посока премахване на пречките пред ученето и научаването и към създаване на възможности за развитие и участие на децата и учениците във всички аспекти на живота на общността.

Наред с изложеното, в хода на работа по изменението на Наредбата в МОН постъпи Решение № 453 от 25.04.2024 г. на Комисия за защита на конкуренцията (КЗК) във връзка с преписка № КЗК-563/2023 г. относно искане на „Прометрикс“ ООД за оценка на съответствието с правилата на конкуренцията на Наредба за приобщаващото образование. Комисията е приела становище по казуса и предлага чл. 76, т.1, чл. 160, ал. 2 и чл. 166, ал. 2 от Наредбата, регламентиращи извършването на оценката на индивидуалните потребности на дете или ученик, да бъдат изменени и допълнени в съответствие с правилата на конкуренцията.

В Глава IV на Наредбата за приобщаващото образование са разписани условия и ред за осигуряване на допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата и учениците. Раздел I. е посветен на оценката на индивидуалните потребности на детето и ученика за осигуряване на допълнителна подкрепа за личностно развитие. В чл. 76, т. 1 на сега действащата норма са посочени примерни тестове за психологическа оценка, които специалистите от екипа за подкрепа за личностно развитие на детето или ученика в детската градина или училището биха могли да ползват при извършването на оценката. Аналогични са и текстовете на чл. 160, ал. 2 и чл. 166, ал. 2 от Наредбата, които визират оценяването на ученик с нарушено зрение и множество увреждания, на ученик с увреден слух и множество увреждания и на учениците с умствена изостаналост и множество увреждания.

Въпреки че поименното изброяване на *някои видове тестове за психологическа оценка* е дадено към момента като пример, следва да се извърши промяна в нормативния акт, с която ще отпадне преференциалната им позиция в Наредбата и ще се обърне внимание на възможността да бъдат използвани и други сродни по вид психологически тестове с доказано качество.

Въз основа на гореизложените обстоятелства възниква необходимост от изменение и допълнение на конкретни текстове от Наредбата за приобщаващото образование, чрез което да се създадат условия за осигуряване при необходимост на горепосочените технически средства и софтуери за алтернативна комуникация и за гарантиране на равнопоставеност при използването на тестове за психологическа оценка.

1.2. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).

Разрешаването на проблема не може да се осъществи в рамките на съществуващото законодателство, чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности.

1.3. Посочете защо действащата нормативна рамка не позволява решаване на проблема/проблемите

Описаното в раздел „Проблеми за решаване“ изисква целева промяна в относимия нормативен акт, който в конкретния случай е Наредбата за приобщаващото образование. Именно в посочения подзаконов нормативен акт са посочени техническите средства, чрез които при необходимост се осигурява специализирана подкрепяща среда за обучение и развитие на децата и учениците. Посочени са и примерни тестове за психологическа оценка на индивидуалните потребности на дете или ученик. Единствено чрез целева регулация в Наредбата може да се реши описания проблем.

1.4. Посочете задължителните действия, произтичащи от нормативни актове от по-висока степен или актове от правото на ЕС.

Неприложимо.

1.5. Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?

Не са извършвани последващи оценки.

2. Цели:

Общи:

- Осигуряване **правото** на всяко дете и ученик на качествено образование, превенция на отпадането от училище;
- Осигуряване на възможности и условия за равен достъп до качествено образование и приобщаване на всяко дете и на всеки ученик;
- Реализиране на приобщаващо образование, насочено към отчитане на образователните потребности на всички деца и ученици с акцент върху децата и учениците със специални образователни потребности.

Конкретни:

- Разширяване на достъпа до предучилищно и училищно образование, увеличаване на обхвата на децата и учениците;
- Осигуряване на условия и ресурси за изграждане на подкрепяща среда в детските градини и училищата за осъществяване на приобщаващо образование съобразно нуждите на децата и учениците;
- Обогащане на специализираната подкрепяща образователна среда чрез осигуряване на необходимите технически средства и софтуери за провеждане на учебния процес на децата и учениците със специални образователни потребности.

- Съобразяване с Решение № 453/2024 г. на КЗК за нормативни промени относно възможностите за равнопоставено използване на всички конструирани или адаптирани в българска представителна извадка инструменти с доказани психометрични характеристики – валидност, надеждност, наличие на нормативни стойности.

Посочете определените цели за решаване на проблема/проблемите, по възможно най-конкретен и измерим начин, включително индикативен график за тяхното постигане. Целите е необходимо да са насочени към решаването на проблема/проблемите и да съответстват на действащите стратегически документи.

3. Заинтересовани страни:

Очаква се предложените промени в Наредбата за приобщаващото образование да окажат въздействие върху следните заинтересовани страни:

- Децата и учениците с леки или тежки комуникативни затруднения (в говора или в разбирането), а в най-общ план – всички деца и ученици в системата на предучилищното и училищното образование;

По данни на НСИ към момента, последно актуализирани към 26.04.2023 г., за учебната 2022 – 2023 г. общият брой на учениците е **709 890**, а общият брой на децата в детските градини е **216 481**.

- Родителите и семействата на децата и учениците, които са пряко заинтересовани от нормативните промени, касаещи осигуряването при необходимост на технически средства и софтуери за ДАК и/или подпомагащи обучението на деца и ученици със специфични нарушения на способността за учене – с дислексия, дисграфия и дискалкулия;
- Педагогическите специалисти в системата на предучилищното и училищното образование и непедagogическият персонал, който осъществява дейности за подкрепа на децата и учениците;

По данни на НСИ към момента, последно актуализирани към 26.04.2023 г., за учебната 2022 – 2023 г. броят на преподавателския персонал в общообразователните и професионалните училища е **67 837**, а броят на педагогическия персонал в предучилищното образование е **19 747**.

По вътрешноведомствена информация на МОН към 31.12.2023 г. децата и учениците със специални образователни потребности, които се обучават в системата на предучилищното и училищното образование (в това число и тези, които се обучават в специалните училища и в специални групи в детските градини) се подпомагат от **5526 педагогически специалисти**, назначени в детските градини и училищата, като от тях: ресурсни учители – 1535, психолози – 1380, логопеди – 957, рехабилитатори на слуха и говора – 70, учители за деца с нарушено зрение – 134, учители на деца с увреден слух – 11, педагогически съветници – 851, учители на деца с умствена изостаналост – 19, възпитатели – 466, педагози други – 103.

Непедагогическият персонал в детските градини и училищата, който осъществява дейности за подкрепа на децата и учениците, **се състои от 124 лица**, от тях рехабилитатори – 5, социални работници – 115, ерготерапевти – 2, кинезитерапевти – 2.

- Членовете на екипите за подкрепа за личностно развитие на детето или ученика, утвърдени с конкретна заповед на директора на детската градина или училището за конкретно дете или ученик;
- Фирмите, изготвящи и предлагащи тестове за психологическа оценка;
- МПС, които имат отношение към създаването/производството/продажбите/дистрибуцията на технически средства и софтуери, подпомагащи комуникацията;
- Детските градини и училищата, както и техните директори – по данни на НСИ за учебната 2022 – 2023 г. общият брой на училищата е **2 369**, а на самостоятелните детски градини – **1817**;
- Министерството на образованието и науката като институция, провеждаща държавната политика в областта на образованието.

Посочете всички потенциални заинтересовани страни/групи заинтересовани страни (в рамките на процеса по извършване на частичната предварителна частична оценка на въздействието и/или при обществените консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове), върху които предложенията ще окажат пряко или косвено въздействие (бизнес в дадена област/всички предприемачи, неправителствени организации, граждани/техни представители, държавни органи/общини и др.).

4. Варианти на действие. Анализ на въздействията.

Вариант 1 „Без действие“:

Описание:

Вариант 1 се характеризира със запазване на текущото положение без каквато и да е било регулация. В резултат на това Наредбата за приобщаващото образование няма да се актуализира, като така няма да се предвидят за използване съвременни и ефективни подходи и технологии. Това не би било адекватно управленско решение, тъй като нормативната уредба трябва да отразява динамичното развитие на регулираните обществени отношения. Освен това, осигуряването на най-добрите условия за подкрепа, образование и личностно развитие на всяко дете и ученик е основополагащ елемент, както за развитието на отделната личност, така и за обществото в цялост. Пропуск, свързан с неосигуряване на необходимите условия за специализирана подкрепяща среда и достъпност на информацията и комуникацията в образователния процес би бил нелогичен и необоснован като решение.

Прилагането на Вариант „Без действие“ няма да отчете и предложението на КЗК за нормативни промени, свързани с нейното Решение № 453 от 25.04.2024 г.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

При приложението на този вариант не се идентифицират положителни въздействия върху нито една от заинтересованите страни.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

При избора на този вариант няма да се създаде нормативно основание за осигуряване при необходимост на технически средства и софтуери, подпомагащи обучението на деца и ученици със специфични нарушения на способността за учене – с дислексия, дисграфия и дискалкулция, както и технически средства и софтуери за ДАК. По този начин системата на предучилищното и училищното образование няма да бъде усъвършенствана и приведена в съответствие със съвременните технологии, които създават възможност за пълноценен образователен процес. Също така е уместно да се отбележи, че ползите за децата и учениците от споменатите специализирани технически средства надхвърлят границите на образователния процес. Същите са важни за ефективната комуникация и цялостното личностно развитие на децата и учениците.

Прилагането на Вариант 1 ще има отрицателно въздействие за МОН във връзка с факта, че не е предприето действие за съобразяване с решението на КЗК за нормативни промени относно възможностите за равнопоставено използване на всички конструирани или адаптирани в българска представителна извадка инструменти с доказани психометрични характеристики – валидност, надеждност, наличие на нормативни стойности.

Прилагането на Вариант 1 ще се отрази неблагоприятно и по отношение на фирмите, изготвящи и предлагащи тестове за психологическа оценка.

В обобщение на изложеното, изборът на този вариант на действие няма да отговори на обществената необходимост от промени в Наредбата за приобщаващото образование.

Специфични въздействия: няма

Въздействия върху малките и средните предприятия:

Прилагането на Вариант 1 няма да окаже влияние върху МСП.

Административна тежест: няма

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

Вариант 2 „Инициатива за регулаторни мерки с приемане на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Наредбата за приобщаващото образование“

В отговор на идентифицирания проблем се предлага приемане на проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Наредбата за приобщаващото образование. В частност регулация е необходима в следните разпоредби:

- чл. 104 и чл. 105 от Наредбата, в които е регламентирана уредбата за осигуряване на специализирана подкрепяща среда и достъпността на информацията и комуникацията в образователния процес;

- чл. 76, т. 1, чл. 160, ал. 2 и чл. 166, ал. 2 от Наредбата, регламентиращи извършването на оценка на индивидуалните потребности на дете или ученик.

По конкретно се предлагат следните промени:

1. Предлага се изменение и допълнение, с което освен съществуващите подпомагащи средства се включват също технически средства и софтуери за допълваща и алтернативна комуникация, с което се дава възможност за използването им от деца и ученици с двигателни проблеми, както и такива със специфични нарушения на способността за учене – с дислексия, дисграфия и дискалкулия. По този начин нормативно ще се регламентира основание за директорите на образователни институции за осигуряването на посочените технически средства и софтуери.

Интегрирането на технологии в образователния процес допринася за приобщаването на деца със специални потребности, а за определени групи деца технологиите гарантират достъпа им до образование. С помощта на технологиите приобщаващото образование може да помогне на много деца и ученици, които имат затруднения в общуването или специфични нарушения на способността за учене – дислексия, дисграфия и дискалкулия. Осигуряването при необходимост на технически средства и софтуери, подпомагащи обучението на тези деца и ученици би създадо достъпност на информацията и комуникацията за тях и би улеснило тяхното обучение.

Световният опит налага използването и на други съвременни подходи, каквито са технологиите за допълваща и алтернативна комуникация (ДАК). ДАК се използва от деца и възрастни със затруднения в комуникацията (детска церебрална парализа, аутизъм, интелектуални затруднения, амиотрофична латерална склероза, мозъчни увреди, синдром на Рет и други).

Нискотехнологичните средства за ДАК не изискват използването на технологии, софтуери, батерии, електроника. Не са сложни за работа. За използването им е достатъчна само инструкция. Примери: Табла за комуникация, визуални графици, комуникационен албум и др.

Високотехнологичните средства за ДАК са помощни средства със сложни устройства, специализирани за приспособяване към определена функция. Това са таблети и лаптопи със специализиран софтуер и вградени технологии за достъп, като например устройство за контрол с поглед.

В процеса на революция в технологиите и в разбирането на когнитивните процеси на човека в световен план, съществуват разработени помагащи технологии за комуникация чрез поглед, които се използват от деца и ученици с двигателни проблеми и с физически увреждания. Технологиите за комуникация чрез поглед става все по-достъпна като цена и предлагани възможности. Помагащите технологии за контрол на компютър с поглед дават възможност на хора с тежки физически увреждания, които не могат да говорят и не могат да използват ръцете си, да използват компютър. Специални камери проследяват погледа на детето в реално време. Тази информация се използва, за да се управлява компютърната мишка. Насочването на погледа движи мишката по екрана. Задържането на погледа е клик с мишката. По този начин може да се използват всички програми на един компютър само с поглед. Също

така може да се използва и специализиран софтуер, с чиято помощ може да се общува чрез синтезирана реч. Така може да се комуникира, да се изразяват мисли и желания, да се учи, да се използва интернет, да се общува чрез социални мрежи и имейл, да се пише, да се рисува.

Техническите средства и софтуери за допълваща и алтернативна комуникация (ДАК), както и подпомагащите технически средства и софтуери за деца и ученици със специфични нарушения на способността за учене – с дислексия, дисграфия и дискалкулия, за учебната 2024/2025 година да се осигурят със средства по НП „Информационни и комуникационни технологии (ИКТ) в системата на предучилищното и училищното образование“ 2024 г. За следващи учебни години тези технически средства и софтуери следва да се осигуряват в рамките на норматива за създаване на условия за приобщаващо образование на дете/ученик на ресурсно подпомагане, който в момента е в размер на 808 лева съгласно Решение № 756 от 25 октомври 2023 на МС.

Описаните технически и технологични възможности несъмнено ще направят образователния процес по-качествен и широкообхватен. Тяхното навлизане и използване е логична и необходима стъпка в последователната политика на МОН, насочена към осигуряване на подходяща физическа, психологическа и социална среда за развиване на способностите и уменията на всички деца и ученици. Предложените изменения и допълнения на Наредбата за приобщаващото образование са израз на държавната политика, насочена към подкрепа за личностно развитие и осигуряване на условия за равен достъп до качествено образование на децата и учениците. Те съдействат за постигане на целите, заложи в Стратегическата рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България (2021-2030) и са в синхрон с политиките за развитие на предучилищното и училищното образование от Приоритет 1 „Образование и умения“ на Националната програма за развитие България 2030.

2. Предлага се прецизиране на разпоредби относно извършването на оценка на индивидуалните потребности на дете или ученик.

Във връзка с постъпило в МОН Решение № 453 от 25.04.2024 г. на Комисия за защита на конкуренцията (КЗК) се налагат допълнителни промени в Наредбата за приобщаващото образование, с които текстовете на чл. 76, т. 1, чл. 160, ал. 2 и чл. 166, ал. 2 от Наредбата, регламентиращи извършването на оценката на индивидуалните потребности на дете или ученик да се приведат в съответствие с правилата на конкуренцията. С премахването на поименното изброяване на някои *видове тестове за психологическа оценка* в чл. 76, т. 1, чл. 160, ал. 2 и чл. 166, ал. 2, които са дадени към момента като примерни, ще отпадне преференциалната им позиция в Наредбата. По този начин се дава възможност да бъдат използвани и други сродни по вид психологически тестове с доказано качество.

Премахването на поименното изброяване на тестове за психологическа оценка в чл. 76, т. 1 дава възможност екипите за подкрепа за личностно развитие да използват равнопоставено всички конструирани или адаптирани в българска представителна извадка инструменти с доказани психометрични характеристики – валидност, надеждност, наличие на нормативни стойности.

Също така към тези инструменти са прибавени методиките, изработени по различни европейски проекти съфинансирани от европейските социални фондове и МОН, правата върху които са на Министерството, като: Методика за оценка на образователните потребности на децата и учениците, Методика за функционална оценка и работа с деца с умствена изостаналост и аутистичен спектър на развитие, Методика за оценка на индивидуалните потребности на деца и ученици с множество увреждания и други, съобразно спецификата на всеки конкретен случай.

Аналогични са и направените предложения за промени в чл. 160, ал. 2, който се отнася за оценяването на ученика с нарушено зрение и множество увреждания и на ученика с увреден слух и множество увреждания, както и в чл. 166, ал. 2, който се отнася за оценяването на ученици с умствена изостаналост и множество увреждания, като се дава възможност екипът за подкрепа за личностно развитие да използва различни методи и подходи, инструменти и методики за вербално и невербално оценяване в съответствие с чл. 76, т. 1 от Наредбата за приобщаващото образование.

От изложеното може да се обобщи, че предложените изменения, описани във Вариант 2, са насочени към решаване на описания проблем. В този смисъл се препоръчва избора и приложението на този вариант.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Чрез прилагането на Вариант 2 ще се усъвършенстват технологиите и методите на обучение в системата на предучилищното и училищното образование, а това е предпоставка за повишаване на качеството и ефективността на приобщаващото образование, което е неизменна част от правото на образование. При реализиране на нормативната промяна ще се създадат предпоставки за изпълнение на целта на приобщаващото образование, а именно осигуряването на подкрепа на разнообразните потребности на децата и учениците чрез включване на ресурси, насочени към премахване на пречките пред ученето, развитието и участието на децата и учениците в живота на общността.

Прилагането на Вариант 2 ще има положително въздействие и във връзка с привеждане на Наредбата за приобщаващото образование в съответствие с правилата на конкуренцията. По този начин ще се изпълнят и препоръките на КЗК относно разпоредбите, регламентиращи извършването на оценката на индивидуалните потребности на дете или ученик.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

В хода на извършените проучвания не се установяват отрицателни въздействия върху заинтересованите страни.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия: няма

Въздействия върху малките и средните предприятия:

Прилагането на Вариант 2 ще окаже положително влияние върху МСП, чийто предмет на дейност включва създаване и разработване на технически средства и софтуери, подпомагащи обучението на деца и

ученици със специфични нарушения на способността за учене – с дислексия, дисграфия и дискалкулия, както и технически средства и софтуери за допълваща и алтернативна комуникация. Положително въздействие ще има и върху фирмите, които изготвят и предлагат тестове за психологическа оценка.

Административна тежест: Вариант 2 няма да окаже въздействие върху административната тежест.

(въздействията върху малките и средните предприятия; административна тежест)

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

Вариант 3 „Нерегулативна намеса“ – Считаме, че този вариант е неприложим, поради което той не се разглежда подробно. Мотивите за тази преценка на екипа, извършил оценката на въздействие са следните:

- Възможно е отделни училища и детски градини при необходимост да осигурят чрез спонсорства, дарения, кандидатстване по проекти и др. източници необходимия финансов ресурс и да закупят технически средства и софтуери, подпомагачи обучението. Това обаче би било частен случай. В общия случай липсата на нормативна регулация възпрепятства финансовото осигуряване на дейността за всички образователни институции;
- Без нормативна регулация на определени текстове от Наредбата за приобщаващото образование не е възможно да се изпълни Решение № 453 от 25.04.2024 г. на Комисия за защита на конкуренцията.

5. Сравняване на вариантите:

Степени на изпълнение по критерии: 1) висока; 2) средна; 3) ниска.

		Вариант 1 „Без действие“	Вариант 2
Ефективност	Цел: Осигуряване на възможности и условия за равен достъп до качествено образование и приобщаване на всяко дете и на всеки ученик	3	1
Ефикасност	Цел: Осигуряване на възможности и условия за равен достъп до качествено образование и приобщаване на всяко дете и на всеки ученик	3	1
Съгласуваност	Цел: Осигуряване на възможности и условия за равен достъп до качествено образование и приобщаване на всяко дете и на всеки ученик	3	1

1.1. Сравнете вариантите чрез сравняване на ключовите им положителни и отрицателни въздействия.

1.2. Посочете степеня, в която вариантите ще изпълнят определените цели, съгласно основните критерии за сравняване на вариантите: ефективност, чрез която се измерва степеня, до която вариантите постигат целите на предложението; ефикасност, която отразява степеня, до която целите могат да бъдат постигнати при определено ниво на ресурсите или при най-малко разходи; съгласуваност, която показва степеня, до която вариантите съответстват на действащите стратегически документи.

6. Избор на препоръчителен вариант:

По идентифицирания проблем се установи, че изборът на Вариант 2 за предприемане на регулаторни мерки би бил най-подходящ за прилагане.

Аргументите за това са свързани със следното:

1. Вариант 2 се отличава с най-висока степен на ефективност, във връзка с неговата целесъобразност и с най-висок потенциал за постигане на целите.
2. Вариант 2 се характеризира с най-висока степен на ефикасност сред идентифицираните варианти на действие с оглед на ефекта за заинтересованите страни и за обществото.
3. Вариант 2 съдържа най-голям потенциал за изпълнение на държавната политика, насочена към осигуряването на равен достъп до качествено образование и приобщаване на всяко дете и на всеки ученик.

Посочете препоръчителните варианти за решаване на поставения проблем/проблеми.

6.1. Промяна в административната тежест за физическите и юридическите лица от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):

- Ще се увеличи
- Ще се намали
- Няма ефект

Прилагането на Вариант 2 няма да въздейства по отношение на административната тежест.

1.1. Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на препоръчителния вариант за решаване на всеки проблем.

1.2. Ако се предвижда въвеждането на такса, представете образоването на нейния размер съгласно Методиката по чл. 7а от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

6.2. Създават ли се нови/засягат ли се съществуващи регулаторни режими и услуги от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

- Да
- Не

Прилагането на Вариант 2 няма да засегне съществуващи регулаторни режими и услуги.

1.1. Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на избрания вариант.

1.2. В случай че се предвижда създаване нов регулаторен режим, посочете неговия вид (за стопанска дейност: лицензионен, регистрационен; за отделна стелка или действие: разрешителен, уведомителен; удостоверителен и по какъв начин това съответства с постигането на целите).

1.3. Мотивирайте създаването на новия регулаторен режим съгласно изискванията на чл. 3, ал. 4 от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

1.4. Посочете предложените нови регулаторни режими отговарят ли на изискванията на чл. 10 – 12 от Закона за дейностите по предоставяне на услуги.

1.5. Посочете изпълнено ли е изискването на § 2 от Допълнителните разпоредби на Закона за дейностите по предоставяне на услуги.

1.6. В случай че се изменят регулаторни режими или административни услуги, посочете промяната.

6.3. Създават ли се нови регистри от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

- Да
- Не

Прилагането на Вариант 2 няма да доведе до създаването на нови регистри.

Когато отговорът е „Да“, посочете регистрите, които се създават и по какъв начин те ще бъдат интегрирани в общата регистрова инфраструктура.

6.4. По какъв начин препоръчителният вариант въздейства върху микро-, малките и средните предприятия (МСП) (включително по отделните проблеми)

Актът засяга пряко МСП

Актът не засяга МСП

Предложените нормативни промени би могло да въздействат върху МПС, които имат отношение към създаването/производството/продажбите/дистрибуцията на технически средства и софтуери, подпомагачи комуникацията и върху тези, които изготвят и предлагат тестове за психологическа оценка.

Изборът следва да е съотнесен с посочените специфични въздействия на препоръчителния вариант.

6.5. Потенциални рискове от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):

Не са налице потенциални рискове от прилагането на Вариант 2.

Посочете възможните рискове от прилагането на препоръчителния вариант, различни от отрицателните въздействия, напр. възникване на съдебни спорове и др.

7. Консултации:

Проведени са консултации

Посочете основните заинтересовани страни, с които са проведени консултации. Посочете резултатите от консултациите, включително на ниво ЕС: спорни въпроси, многократно поставяни въпроси и др.

Предстоят обществени консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове

Провеждането на обществени консултации се осъществява по чл. 26 от Закона за нормативните актове със срок от 30 дни.

Обобщете най-важните въпроси за обществени консултации. Посочете индикативен график за тяхното провеждане и видовете консултационни процедури.

8. Приемането на нормативния акт произтича ли от правото на Европейския съюз?

Да

Не

Приемането на нормативния акт не произтича от правото на Европейския съюз.

1.1. Посочете изискванията на правото на Европейския съюз, включително информацията по т. 6.2 и 6.3, дали е извършена оценка на въздействието на ниво Европейски съюз, и я приложете (или посочете връзка към източник).

1.2. Изборът трябва да съответства на посоченото в раздел 1, съгласно неговата т. 1.5.

9. Изисква ли се извършване на цялостна предварителна оценка на въздействието поради очаквани значителни последици?

Да

Не

Не се изисква извършване на цялостна предварителна оценка на въздействието поради очаквани значителни последици.

(преценка съгласно чл. 20, ал. 3, т. 2 от Закона за нормативните актове)

10. Приложения:

Приложете необходимата допълнителна информация и документи.

11. Информационни източници:

1. [Наредба за приобщаващото образование;](#)
2. [Закон за предучилищното и училищното образование;](#)
3. [Стратегическа рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България \(2021 - 2030\);](#)
4. [Национална програма за развитие България 2030;](#)
5. [Официален сайт на НСИ;](#)
6. [Закон за защита на конкуренцията;](#)
7. [Решение на КЗК № 453 от 25.04.2024 г.](#)

Посочете изчерпателен списък на информационните източници, които са послужили за оценка на въздействията на отделните варианти и при избора на вариант за действие: регистри, бази данни, аналитични материали и др.

12. Име, длъжност, дата и подпис на директора на дирекцията, отговорна за извършването на частичната предварителна оценка на въздействието:

Име и длъжност: Грета Ганчева, директор на дирекция „Приобщаващо образование“ в Министерството на образованието и науката

Дата: 22.05.2024 г.

Подпис:

5/22/2024

X

Грета Ганчева
Директор на дирекция ПО
Signed by: Anelia Strahilova Yotova